

ViLinköping

Ett magasin för oss som jobbar i Linköpings kommun

Nr 1 2024

Tema:
Linköping
– en nytänkande
stad

Linköping – Europas mest innovativa stad
**Framtids-
staden**

Malin Ljung

Jaaaa!

Vi är bäst i Europa
sid 26

Medarbetarnas betyg på kommunen, sid 6

Möt socialsekreteraren som älskar sitt jobb, sid 12

Ny app lär dig mer om Linköpings historia, sid 22

Linköping

Där idéer blir verklighet

Hallå, vi är ju bäst!

Du har väl inte missat att Linköping är Europas mest innovativa stad – och det är tack vare dig!

□□□

Ja, men "innovativ"? Vad menas egentligen? Det är ju inte det mest solklara ordet att slänga sig med. I folkmun skulle vi istället säga "nytänkande", "förbättrande", "nyskapande".

Vi gör ett nytt försök: Linköping – Europas mest *nytänkande* stad. Okej, nu tror jag att det landar bättre.

Men vad är det vi i Linköping gör för att utmärka oss som en stad där idéerna flödar, blir till verklighet och därmed förbättrar livskvaliteten för oss som lever, arbetar eller besöker platsen?

I det här numret av Vi Linköping vill vi göra det tydligare. Vi kommer att lyfta olika exempel som ligger till grund för att vi i höstas vann EU:s pris iCapital Awards, och därmed kan utmärka oss som den nytänkande staden. Exempelen är dock många, så det du kan läsa på de här sidorna är bara ett axplock. Men vi kommer att skriva fler reportage under året som ska spridas i kommunens sociala medier, på linkoping.se och på Linweb.

Känns det fortfarande abstrakt? Lyssna på det här då:

- Att bilda en ny förvaltning, Integrations- och arbetsmarknadsförvaltningen (IAF), för att bland annat få ut fler invånare i arbetslivet är ett exempel som bidragit till att vi vunnit iCapital Awards.
- Projektet Bästa världen som ALLA elever i årskurs 2, 5 och 8 i hela Linköping arbetar med är ett annat exempel.
- Vallastaden, en ny stadsdel där vi genom bostadsbyggande gör det möjligt för invånare att leva hållbart, är ytterligare ett exempel.

Listan är som sagt betydligt längre än så här. Hur som helst hoppas jag att det du läser i det här numret kommer att göra dig stolt. *För du är en del av framgången!*

Emmilie Engström

Emmilie Engström
Redaktör Vi Linköping

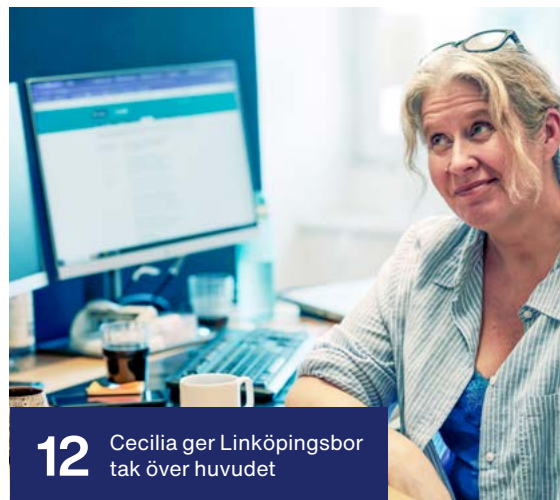

Foto: Amir Tajik

Isabel Lundberg – kommunens
första masshanterare, se sidan 10.

Innehåll

- 05 **Kärnan**
- 06 Så tycker medarbetarna om kommunen
- 08 **Staden växer**
Här finns svaren om byggandet Massor av massor
- 12 **Mitt jobb**
Socialsekreteraren som hittar hem
- 16 Här görs mat för tuffa lägen
- 19 **Språket**
Rena grekiskan
- 22 Upptäck Linköpings historia och nutid
- 24 **Vart ska vi?**
- 26 **Tema:**
Linköping - en nytänkande stad
- 26 En idé som blev verklighet och vinst
- 28 Unga skapar puls för unga
- 32 Evikomp: Satsning ska få fler att utvecklas inom vården
- 34 Vallastaden: En stadsdel för framtiden
- 38 Enkelt och tryggt hemma
- 40 IAF: Framgångsrecept gör fler hushåll självförsörjande
- 42 Bästa världen: Elever bidrar till ett hållbart Linköping

12 Cecilia ger Linköpingsbor tak över huvudet

16 Frystorkad mat ska mätta i kris

Tipsa redaktionen!

Har du synpunkter eller tips på reportage? Skicka ett mejl till nyheter@linkoping.se

19 Hon lär elever att prata grekiska

22 Följ Tage Danielssons uppväxt i ny app

Vill du läsa Vi Linköping digitalt?

Du hittar magasinet på linkoping.se/jobb eller via QR-koden nedan. Scrolla ner till rutan Medarbetarmagasin Vi Linköping.

Om du inte vill att papperstidningen skickas hem till dig, kan du avregistrera dig. Du hittar formuläret på Linweb > Vår kommun > Kommunikation > Kommunens tidning.

37 Tiden ska ha sin gång för Vallastadens bästa

42 Elever gör Linköping bättre

"Vad arbetar du med egentligen?"

DET ÄR EN ÅTERKOMMANDE fråga som jag får och varje gång berättar jag med stolthet om hur en dag kan se ut på mitt arbete.

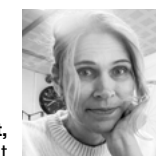
Låt mig presentera mig: Jag heter Karin Palmqvist och jobbar som stödassistent på Årstiden, som är en daglig verksamhet. Att arbeta med människor med intellektuell funktionsnedsättning och funktionsvariation ger mig möjlighet till att dagligen träffa människor som ger mig styrka och energi som gör mig till ett bättre jag.

Att möta varje person som kommer in i lokalen är en av de viktigaste sakerna på dagen. Ett möte där du som personal säger hej och välkomnar på ett sätt så att varje person känner sig sedd. Varje individ är unik med egna upplevelser och känslor vilket gör alla möten olika. Det kan ha varit en stressig morgon hemma eller en upplyftande kväll dagen innan som påverkar hur personen mår just här och nu. Det gör att mötet för mig på daglig verksamhet kräver extra engagemang. Att se det som personerna har med sig när de kommer, både det lilla och det stora gör att det blir ett lyckosamt möte. Man kan göra så mycket rätt men det kan också bli helt fel om man som personal inte visar att man finns där för varje person.

Dagligen fylls lokalen med härliga skratt, trevliga samtal och förväntningar. Det är en arbetsmiljö som jag är stolt över att vara en del av. Det sys och målas tavlor, spelas spel, bakas, lagas mat med mera. På förmiddagarna arbetar vi med individuella aktiviteter och på eftermiddagarna är vi tillsammans i gruppaktiviteter.

Jag är glad och tacksam för att få vara med i arbetet med att skapa bra dagar för dem som jag arbetar med. Att jag dessutom får arbeta med människor som ser mig och gör att jag känner mig unik och sedd gör att mina dagar blir än bättre och jag går oftast hem med ett leende på läpparna. ■

Karin Palmqvist, stödassistent

Krönikan Kärnan skrivs av olika medarbetare med inspiration av Linköpings kommuns kärnvärden **modiga, mänskliga** och **mångfasetterade**.

ViLinköping

ADRESS
Kommunikations- och utvecklingsstaben
Ågatan 40
582 22 Linköping

ANSVARIG UTGIVARE
Maria Ottosson,
kommunikations- och utvecklingsdirektör
maria.ottosson@linkoping.se

REDAKTÖR
Emmilie Engström
emmilie.engstrom@linkoping.se

REDAKTION
Kommunikationsenheten,
Kommunikations- och
utvecklingsstaben,
Linköpings kommun

FORM
Emakina AB

TRYCK
Larsson Offsettryck AB

PAPPER
Omslag Munken Polar
Inlaga Holmen TRND

DISTRIBUTION
Postnord

OMSLAG
Malin Ljung
Foto: Evelina Restrup

Nästa nummer
Hösten 2024

Så tycker medarbetarna

Text: Kajsa Zachrisson

Nu har årets resultat av medarbetarundersökningen kommit. Det totala resultatet ligger stabilt från förra året, trots stora organisatoriska förändringar i flera verksamheter.

Med hjälp av resultatet i medarbetarundersökningen kan såväl kommunledningen och förvaltningsledningarna som varje enskild enhet arbeta vidare med att skapa goda arbetsplatser.

76 procent svarade på medarbetarundersökningen

HME 75

I medarbetarundersökningen mäts bland annat HME, hållbart medarbetar-engagemang. Kommunens HME-index ligger på 75, samma värde som förra året.

– Vi vände en negativ trend förra året och har nu ett stabilt resultat trots stora förändringar i våra verksamheter. Vi befinner oss i ett ekonomiskt ansträngt läge och med minskande barnkullar förändras förutsättningarna för våra verksamheter. Av resultatet i medarbetarundersökningen att döma är det tydligt att våra medarbetare trots osäkerheter upplever sitt arbete som meningsfullt. Det glädjer mig, säger Paul Håkansson, kommundirektör.

76 procent svarade

Årets medarbetarundersökning hade 76 procent svarsfrekvens, vilket är en procentenhet högre än förra året. Sammanlagt svarade 7 393 personer på årets undersökning.

– Det är glädjande att se att ännu fler medarbetare tar sig tid att svara på medarbetarundersökningen. Resultatet är ett viktigt verktyg i vårt fortsatta utvecklingsarbete med att skapa goda arbetsplatser, säger Helene Larsson, HR-direktör.

om kommunen

Meningsfullt arbete

De tydligaste styrkorna i resultatet är upplevelsen av ett meningsfullt arbete, tydliga mål och förväntningar kring arbetet samt ett ledarskap som visar förtroende för medarbetarna. Samtidigt minskar andelen medarbetare som ser fram emot att gå till jobbet och som upplever att de lär nytt och utvecklas. Färre rekommenderar andra att börja arbeta i Linköpings kommun. 60 procent av de svarande uppger att de skulle rekommendera arbetet till andra. Förra året låg siffran på 64 procent.

Möjlighet till återhämtning

Knappt hälften av de svarande uppger att de har möjlighet att arbeta i lugnare takt efter arbetsintensiva perioder. Bland cheferna ser det bättre ut, med en ökning med tio procentenheter från förra året. Överlag har chefers förutsättningar för att leda verksamheten förbättrats jämfört med förra årets undersökning.

– Vi har arbetat intensivt för att rusta våra chefer i sitt chefsuppdrag, bland annat genom det kommungemensamma chefutvecklingsprogrammet som pågått under de senaste två åren. Förhoppningsvis är chefernas resultat i medarbetarundersökningen ett kvitto på det. Nu är det dags för cheferna att föra vidare detta till sina medarbetare, säger Helene Larsson.

Hot och våld

Många medarbetare som arbetar i direkt kontakt med kommuninvånare har under det senaste året varit utsatta för hot och våld, framför allt från brukare, elever, kunder eller anhöriga. 15 procent uppger att de varit utsatta för våld i arbetet. Det kommunövergripande resultatet visar dock att allt fler är medvetna om hur de ska agera i hot- och våldssituationer.

Arbeta med resultatet

Den här artikeln sammanfattar det kommunövergripande resultatet. Varje enhet kommer under våren att titta närmare på de resultat som gäller för just er och ha dialog om vad resultatet står för. Utifrån det skapar ni en gemensam handlingsplan. ■

Kommunens
HME-index
ligger stabilt på **75**

Här finns svaren om byggandet

Text & foto: Per Conning

Trafik och byggande i Linköping är ämnen som många har frågor och åsikter om. Nu har Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen tagit fram några enkla budskap som sammanfattar vad som är på gång.

Framkomlighet i trafiken, förtätning av staden, förändringar av grönområden - detta engagerar många Linköpingsbor.

– Därför har vi tagit fram några budskap som beskriver hur saker hänger ihop, och varför vi vill att Linköping ska växa. När vi växer attraherar vi fler företag och arbetstillfällen. Och det ger förutsättningar för en god kommunal-service, säger Alisa Basic, avdelningschef på stadsplaneringsavdelningen.

Hon framhåller att om Linköping ska bli större finns det inte så många alternativ för hur det kan ske.

– Vi kan fortsätta att breda ut oss på värdefull mark, eller så kan vi använda den befintliga stadens utbredning mer effektivt.

Niklas Engström, avdelningschef på stads- miljöavdelningen, säger att de nya budskapen också fokuserar på byggandet av Ostlänken. Järnvägen medför att flera områden i staden kommer att byta skepnad.

– Detta är Linköpings största stads- omvandlingsprojekt i modern tid. Det försöker vi skriva om på ett enkelt sätt. Vi vill belysa nyttan, men också skapa förståelse för att det kommer att påverka oss under många år.

På det här uppslaget hittar du några av budskapen. Läs mer på linkoping.se/framtiden

Du kan även ta del av budskapen i den kampanj som pågår i flera kanaler under året.

Alisa Basic och Niklas Engström på Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen vill att fler ska förstå hur Linköping utvecklas.

Grävköping i all ära, men visst låter Cykelköping bättre?

Vi bygger (och gräver) fler cykelvägar, så färre tar bilen och du kommer till jobbet snabbare!

Hur då?
linkoping.se/framtiden

Så ska trafiken i Linköping fungera

Vi bygger vår växande stad med ett transportsystem som ska fungera för alla, nu och i framtiden. Det betyder att alla invånare oavsett exempelvis ålder, ekonomi och hälsa ska kunna transportera sig i vardagen. På sikt kommer fler Linköpingsbor enklare kunna välja gång-, cykel- eller kollektivtrafik.

På sikt behöver sättet vi transporterar oss inom staden att förändras. Förändringen kommer delvis att ske naturligt eftersom staden förtätas.

I en sammanhållen stad blir avstånden kortare vilket gör det möjligt för fler att välja att gå eller att

cykla i vardagen. När vi bor sammanhållet blir även underlaget för kollektivtrafik större, vilket kommer att leda till en effektivare kollektivtrafik med fler linjer, turer och avgångar.

Stay strong Grävköping!

Vi bygger (och gräver) innerstan tätare med nya stadsdelar, grönområden och bättre planerad trafik.

Hur då?
linkoping.se/framtiden

Så kommer Ostlänken och ett nytt resecentrum att utveckla Linköping

Stadens anpassning till Ostlänken är det största stadsomvandlingsprojektet i Linköping i modern tid. Med Ostlänken kommer Linköping att växa. Innerstaden blir större, nya stadsdelar skapas och utvecklas, pendlingstider kortas och Linköpings roll som regionalt nav stärks.

Vårt nya resecentrum gör att innerstaden kan växa och byggas utan järnvägen som barriär som i dag. Ny central mark blir tillgänglig när de gamla järnvägsspåren försvinner och Stångån kommer att bli ett mer centralt stråk i innerstaden. Linköping står inför en omvälvande stadsomvandling när nya stadsdelar växer fram på båda sidor om Stångån norr om den nuvarande stadskärnan.

Ostlänken ger kortare restid på längre resor och mer utrymme för

regional trafik på den befintliga stambanan. Den högre kapaciteten med både snabbtåg och tätare regional trafik stärker Linköpings roll som nav i regionen och förbindelserna med Stockholm och kommunerna längs järnvägens sträckning förbättras avsevärt. De kortare restiderna innebär att arbetsmarknaden blir större och att valmöjligheterna på arbetsmarknaden ökar, både för enskilda individer och företag.

Därför förtätas Linköping

En tät stad är en levande, smart och hållbar stad. När vi bor sammanhållet skapar vi möjlighet för mer och bättre service, som fler butiker och bättre kollektivtrafik samtidigt som vi bevarar värdefull jordbruksmark. Avstånden blir kortare och infrastruktur, som ledningar och vägar, kan användas mer effektivt. Det är därför Linköping förtätas.

Linköping är och ska vara en attraktiv kommun att leva, bo och arbeta i. På sikt kommer vi att passera 250 000 invånare i kommunen. Därför behöver vi fler bostäder, lokaler, parker, skolor och ett större utbud av service och transporter. Det är mycket att ta hänsyn till när staden växer. En av inriktningarna för utvecklingen är att staden ska växa inåt och förtätas. Genom att strategiskt förtäta - att bygga nytt i befintliga stadsdelar - kan vi ta tillvara på befintlig infrastruktur som vägar och ledningar. I en tät stad blir resorna och restiderna kortare och valet att åka kollektivt, cykla

eller gå blir enklare. Genom strategisk förtätning bygger vi en socialt, ekonomiskt och miljömässigt mer hållbar stad.

Om staden istället skulle växa utåt skulle den bli gles och utspridd. Det skulle ge sämre tillgänglighet till utbud av service och handel. Avstånden mellan jobb, skolor och fritidsaktiviteter skulle bli längre, restiden skulle öka och möjligheterna för effektiv kollektivtrafik för alla skulle försämrats. En mer utbredd stad skulle också innebära att mer värdefull natur- och jordbruksmark skulle behöva bebyggas. Det är därför Linköping förtätas.

Grävköping är grymt, men Nära-till-allt-köping är grymmare!

Vi bygger (och gräver) en tätare stad, så du får närmare till skolan, jobbet, affären och bussen.

Hur då?
linkoping.se/framtiden

Massor av massor

Text: **Evelina Gleisner**
Foto: **Amir Tajik**

Nästan alla byggprojekt genererar någon form av massor. Genom att optimera hanteringen av dessa kan både ekonomiska och miljömässiga kostnader minskas avsevärt. Nu tar Linköpings kommun ett krafttag inom området och i december 2023 anställdes en masshanterare på Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen.

Massor kan till exempel bestå av jord, lera, grus eller berg som behöver flyttas för att bereda plats för byggnation eller andra material som är bättre och stabilare att bygga på. På senare tid har det blivit allt svårare att göra sig av med de överblivna massorna, främst till följd av en åtstramad lagstiftning och att platser som tidigare tagit emot massor börjar bli fulla. För att ekvationen ska gå ihop även i framtiden behövs därför ett krafttag inom området, speciellt med tanke på den stadsomvandling Linköping står inför de kommande årtiondena.

Vinst för både miljö och ekonomi

Det finns många vinster att göra i samband med en mer proaktiv masshantering – likväl miljömässiga som ekonomiska. Historiskt har stora mängder massor fraktats till deponier trots att de skulle kunnat användas på andra platser inom kommunen. Detta bidrar både till

onödiga ingrepp i marken när man tvingas bryta nya massor och många tunga transporter när massorna sedan fraktas bort.

Linköpings första masshanterare

Sedan 2021 driver Linköpings kommun ett projekt för att optimera hanteringen av massor i de kommunala byggprojekten och i december 2023 anställdes Isabel Lundberg – kommunens första masshanterare. Hennes officiella roll är miljöplanerare med inriktning masshantering och hon kommer senast från entreprenadbranschen där hon arbetade med hållbarhetsfrågor.

Isabels första månader i den nya rollen har främst gått till att skapa sig en överblick över hur kommunen arbetat med frågorna tidigare. Hon berättar att omvärldsbevakning för att se hur andra kommuner jobbar inom området också varit en viktig del.

– Det finns en rad kommuner i Sverige som också kommit igång med dessa

frågor. Det har varit väldigt värdefullt att prata med dem och höra vilka lärdomar de fått till följd av sitt arbete, berättar Isabel.

Frågorna lyfts för sent

Framöver kommer Isabels arbete främst bestå av att ta fram en handlingsplan för masshantering i kommunens byggprojekt. Målet med planen är att i första hand minska den totala mängden massor och i andra hand återanvända de massor som ändå uppkommer.

– I dag lyfts frågor om masshantering generellt för sent i projekten. Det har inte funnits några tydliga ramar för hur massor ska hanteras inom kommunala projekt, det har varit upp till respektive projektledare att driva dessa frågor. Genom handlingsplanen kommer vi att utöka vår verktygslåda och göra det enklare att jobba mer resurs-effektivt, säger Isabel.

Hon fortsätter:

– I takt med att kunskapen om masshantering ökar inom kommunen kan vi också använda vår påverkansmöjlighet till någonting bra. Detta är ett gyllene tillfälle att göra kommunens byggprojekt mer hållbara och sätta ramar för framtiden. Nu är precis rätt tid för detta i och med alla stora stadsbyggnadsprojekt vi har framför oss. ■

Isabel Lundberg,
masshanterare

Social- sekreteraren som hittar hem

I flera år har media rapporterat om stor personalomsättning och tuffa arbetsförhållanden för socialsekreterare. Men hur är det i verkligheten? Vi har träffat Cecilia Ståhl, socialsekreteraren som älskar sitt jobb. →

Text & foto: Lhina Hansson

Tidigare arbetade Cecilia i 28 år som egenföretagare och drev bland annat en stadscamping i Norrköping. Där bodde många hemlösa, och hon hade tät kontakt med både gäster, hyresvärdar och socialtjänsten. På så vis fick hon erfarenhet av social problematik från flera perspektiv. Just boendefrågan har alltid engagerat henne, liksom viljan att förstå människor, och världen bättre. Med sin utbildning inom beteendevetenskap, psykologi och sociologi kunde hon därför inte motstå att söka tjänsten som socialsekreterare på boendeenheten för 2,5 år sedan.

– Det känns stort att få förtroendet att komma in i någons liv och hjälpa. En liten insats kan göra stor förändring för en människa. Här kan du göra skillnad på riktigt, säger hon.

Cecilia arbetar främst med akut hemlösa. Hon beskriver varierande arbetsdagar där hon träffar klienter, dokumenterar och skriver utredningsarbete, placerar, skriver kontrakt eller gör hembesök.

– Ett boende är en grund att stå på som gör att man kan vända om så många andra saker i livet. Hur ska du kunna bli nykter om du bor under en bro? Det händer mycket med människ-

or när de får ett hem att komma till, att kunna stänga dörren om sig. Det är en stor behållning att se.

Från hemlöshet till förstahandskontrakt

När ett ärende om en akut hemlös person kommer in till enheten fördelas det till en socialsekreterare som tar kontakt och boka ett uppstartsmöte och utredningssamtal. Sedan utreds behoven, om kriterierna uppfylls och om ett korttidsboende kan beviljas. Beviljas boendet och personen sen klarar av att sköta det, är nästa steg ett bosocialt andrahandskontrakt med kommunen som hyresvärd. Fungerar det också, kan kontraktet tas över.

Cecilia berättar om en klient med stora skulder som riskerade att bli uppsagd från sitt jobb. Han hade tappat kontakten med sina barn och levde i en nedåtgående spiral med dålig hälsa. Efter att han fått en egen lägenhet så vände det. Boendet blev motivationen att reda upp sina relationer, både på jobbet och privat. Det blev en snöbollseffekt och barna föll på plats. Inte minst i kontakten med barnen, som fick ett hem att komma till. I sådana minnen finns styrka och inspiration till tuffare dagar, menar hon.

Utmaning och utveckling

Självklart finns det också tunga stunder i jobbet. Ett exempel är när personer som behöver hjälp inte vill ta emot den. Cecilia tycker att det är då kollegorna spelar stor roll, med både humor och stöttning.

– Vi är varandras terapeuter, fast kanske sträet vassare eftersom alla går igenom samma sak. Det väger upp de tyngre bitarna, säger hon.

En annan utmaning är att samhället förändras i snabbare takt än vad kommunala verksamheter utvecklas, inte minst i tanke på ökad kriminalitet. Cecilia tror och hoppas på det nya arbetssätt som snart införs, där socialsekreterare ska jobba mer förebyggande och individbaserat. Utöver de ordinarie arbetsuppgifterna har hon också sidouppdrag i samma anda, som att arbeta med en ny samverkansmodell i organisationen.

– Fördomar om att inte kunna utvecklas inom kommunen stämmer inte. Det finns massor av sidouppdrag och utbildningar om man vill. Det är också ett bra sätt att behålla personal på. Som tidigare företagare sökte jag ett "vanligt" jobb för att kunna utveckla min fritid, men upptäckte faktiskt att jag utvecklades mer på jobbet. ■

På boendeenheten har socialsekreteraren Cecilia Ståhl " hittat hem". Den behållning hon får av att hjälpa andra väger upp tyngre dagar på jobbet.

"Bara en liten insats kan göra stor skillnad för en människas liv, det är rätt fantastiskt", menar Cecilia, som hjälpt många från att fastna i hemlöshet.

Vilka är det här?

På bild syns även våra föräldralediga kollegor och vår praktikant. En person saknas.

Kommunikationsservice!

Vi är kommunens interna kommunikationsbyrå som erbjuder kommunikationstjänster till kommunens verksamheter och bolag.

Har ni kommunikationsbehov?

Vi har varierande specialistområden och skapar tillsammans ett team med bred kompetens. Vi erbjuder tjänster inom digitalt lärande, webb, film, animation, foto, grafisk formgivning och redaktionellt arbete.

Kommunikationsservice hjälper er att göra information → *till kommunikation*. Kontakta oss så hjälper vi er att hitta rätt upplägg för just ert behov!

Fortfarande nyfiken?

Läs mer på Lindesk

En fest för oss!

1, 2 och 3 oktober

– håll utkik efter mer information och inbjudan till årets medarbetarfest.

Här görs mat för tuffa lägen

Text & foto: Björn Öberg

Hur ska vi se till att våra barn och gamla har mat att äta i skolan och omsorgen om en större kris gör att samhället inte fungerar som vanligt? Martin Liabäck på VSS föreslog att frystorka mat som ändå lagas i våra kök. Idén har blivit verklighet och inom ett antal år ska Linköpings kommun ha 2,5 miljoner portioner på lager.

Beredskapsfrågan är på många läppar och vi ska alla vara redo för kris eller till och med krig. Man ska inte vara rädd – men beredd. Ett stort ansvar ligger på samhällets institutioner, och Linköpings kommun gör återkommande risk- och sårbarhetsanalyser. Även under svåra förhållanden ska våra kärnverksamheter fungera. Vad gör vi om vi inte får råvaror levererade till våra kök? Varje dag produceras 25 000 måltider till förskolor, skolor och äldreomsorgen. Lagren räcker inte mer än några dagar, men direktiven från staten säger att kommuner och andra myndigheter ska ha beredskap för att klara sina verksamheter i minst tre månader under störda förhållanden. Martin Liabäck på förvaltningen Verksamhetsstöd och service,

där Kost och restaurang ingår, utsågs till projektledare för att lösa uppgiften.

Först i Sverige

Vandringsentusiasten Martin tar med egentorkad mat när han ska ut på tur. ”Det borde kanske funka i större skala?” tänkte han. Idén fick gehör, men hur det hela skulle gå till har behövt skapas från grunden. För att kunna lagra stora mängder mat som ska hålla i många år, samtidigt som det ska vara hållbart och inte för dyrt, så landade Liabäck och hans kollegor i att maten bör frystorkas, för att sedan blandas ut med varmt vatten när det väl ska ätas.

– Det finns ingen annan kommun i Sverige som sysslar med det här, så det finns ingen att fråga hur det bör genomföras. Jag har inte hört om någon i andra

länder heller, säger Martin Liabäck.

Ett alternativ för kommunen hade varit att köpa in frystorkad mat eller konserver, men genom att producera den på egen hand så beräknas kostnaden bli ungefär 90 procent lägre.

21 maskiner för frystorkning

Idén kom runt årsskiftet 2021/2022. Efter en hel del förstudier togs ett beslut i kommunstyrelsen i november 2023 att göra praktisk verkstad av förslaget att skapa ett eget beredskapslager med mat för kommunens verksamheter. Sedan dess har det pågått tester för att komma fram till hur det ska fungera i större skala. I nuläget har kommunen en frystorkningsmaskin, inköpt från Österrike, men när projektet är i full gång ska det finnas 21.

Sju år till komplett lager

Kortfattat är tanken att fyra av de kök som redan i dag lagar mat till skola, vård och omsorg producerar mer än vad som går åt för dagen, från cirka 25 000 portioner om dagen ska det tillagas drygt 27 000 portioner om dagen, i snitt. De extra portionerna ska frys-

Kocken Mats Lindholm lassar upp chili con carne med ris som ska frystorkas.

torkas och lagras. Med det arbetssättet hålls kostnaderna nere. Det extraarbete som också skapas är frystorkningsprocessen, att förpacka det, och att skicka det till ett lager. Det lär ta cirka sju år innan lagret är komplett. Då ska kommunen ha mat för 100 dagar till skola, vård och omsorg. 2 500 000 portioner. Det är viktigt att veta att maten är till just för de verksamheterna, det ska inte gå till allmänheten. Du som inte hör till målgruppen kan med fördel skapa ett eget lager torkad mat till din krislåda. Se tipsen på nästa sida.

400 kalorier per måltid

Vi Linköping fick följa med till experimentverkstaden där utvecklingen pågår, skolköket på Kunskaosgallerian. I köket på gatuplan puttrar chili con carne i gigantiska kärl, som vilken dag som

helst i skolans värld. Men nere i källaren blir chilin del av det unika projektet att göra en kommun självförsörjande på mat i tre månader. Till hjälp finns det två stora pjäser i rostfritt stål – en frystorkningsmaskin och en vakuumförpackare.

– Vi har fått prova oss fram vartefter. Det är inte lätt alla gånger och det finns ingen att fråga, säger Lillevi Ljunggren, som leder de praktiska delarna i projektet. Hennes ordinarie uppdrag är att vara områdeschef på Kost och restaurang, där hon basar över flera kök.

– Målet är att skapa portioner med drygt 400 kalorier, vilket i och för sig inte är så mycket. Men för att det här ska funka så får maten innehålla väldigt lite fett, bara ett par procent, annars hälskar det. Vi kanske behöver komplettera rätterna med rapsolja för att få upp ener-

ginivån. Det måste vara mat med bra näring, som funkar att frystorka och förpacka, och inte minst att det är mat som eleverna och våra äldre faktiskt tycker om att äta, fortsätter hon. ►

Det är roligt att vara en del av det här, men det har varit många utmaningar längs vägen. Det är också många som har visat intresse för det vi håller på med, säger Lillevi Ljunggren.

De försökte med en rätt som alltid går bra – spaghetti. Men de frystorkade spaghettistråna gjorde hål i förpackningspåsar. I stället valde de ditalini rigati, en pastasort som är rundare i formen. Nu har Lillevi och hennes kollegor landat i fyra rätter: vegetarisk ärtsoppa, pasta med kycklingsås, pasta med linssås och chili con carne med ris. Tanken är att den frystorkade maten ska omsättas och serveras så att lagret inte står orört.

– Nu testar vi recept, skickar det på analys och får tillbaka ett resultat, skruvar på receptet, skickar iväg det på

ny analys, och så fortsätter det. Så småningom ska vi kunna ha väldigt detaljerade recept, säger Lillevi Ljunggren.

Vad tycker du om resultatet hittills?

– Fantastiskt. Det är jätteroligt och det jag blir gladast över är engagemanget också. Man ser att det är många som tycker att det är bra och brinner för det och vill känna sig trygga med att deras barn och deras äldre ska få mat i en tuff situation. Under senhösten 2024 är målet att vi är i full gång med att bygga upp lagret av frystorkad mat, säger Martin Liabäck. ■

Martin tipsar

Så torkar du din egen mat

”Till det egna hushållet fungerar det bra att torka mat i en vanlig svamptork. Jag brukar göra en vegetarisk gryta av något slag och lägga den i vanliga påsar. Ute på vandring blandar jag ut den i varmt vatten och tillsätter sedan cous-cous och mer varmvatten. Smaken har en förmåga att försvinna lite när maten torkas, så jag tycker att man ska vara generös med sin chili.”

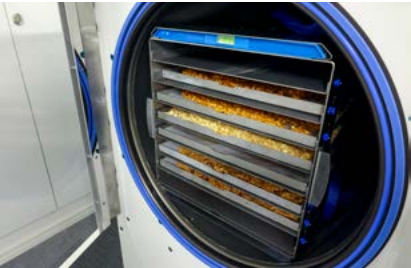
Så ska
2,5 miljoner
portioner
frystorkas,
steg för steg

1. Maten lagas precis som vanligt, men utifrån recept som är lämpade för frystorkning och paketering. Kocken Mats Lindholm smetar ut maten på plåtbleck och rullar in dem i frysen.

2. Plåtarna hämtas från frysen och placeras i frystorkningsmaskinen och kökschef Robert Cedergren knappar in det program som gäller. Maskinen är uppkopplad mot internet och en tekniker kan följa hela processen.

3. Frystorkningen är avancerad, men kortfattat innebär den att maten sakta tinas upp, samtidigt som vakuum suger bort fukten som dunstar. Det kan vara från -40 till +80 grader i olika delar av maskinen. Den långsamma processen behövs för att behålla näringen i maten.

4. När maten har frystorkats, det tar minst ett dygn, bibehålls formen på ingredienserna, men genom att vattnet inte finns kvar så blir resultatet sprött och det väger betydligt mindre.

5. Den frystorkade maten hålls i påsar som vägs noggrant och vakuumförpackas. De fyra utvalda köken ska ha sammanlagt 21 frystorkningsmaskiner, samt en vakuumförpackare på varje plats.

6. Påsarna ska märkas och placeras i plastbackar. Sedan ska de transporteras till en lagerplats. Maten ska kunna hålla i 25 år.

7. När maten ska ätas hålls innehållet ner i varmt vatten och blandas ut.

Martin Liabäck smakar frystorkad ärtsoppa – ”Det är riktigt gott!”

Språket

Rena grekiskan

Text: Madeleine Tuomi
Foto: Evelina Restrup

Thaleia Karampaxoglou lämnade sitt hemland Grekland för lugnet i Linköping. I dag tillhör hon enheten Special- och stödverksamhet och jobbar som modersmåls lärare i grekiska. Hennes engagemang för lärande och kultur speglas dagligen i hennes arbete. →

Thaleia Karampaxoglou, modersmåls lärare

V i träffas en kall dag i mars på Thaleias kontor med utsikt över Stångån. Det är snart tio år sedan hon flyttade till Sverige och Linköping för vidare studier.

– Min man kom hit för tolv år sedan för att studera på universitetet. Jag följde efter två år senare och förälskade mig i staden och den lugna atmosfären. Det är så fint här, allt är typiskt lagom, säger Thaleia.

Efter sin masterutbildning läste hon en tvåårig kurs i svenska där hon lärde sig om historia, litteratur och att förstå Sverige. Kursen gav henne bra förutsättningar för att kunna jobba som lärare även i Sverige. Så pass bra att hon fick anställning som moders-

mållärare i kommunen direkt efter studierna 2016. Sedan dess undervisar hon i grekiska och erbjuder studiehandledning till nyanlända elever. Thaleia erkänner att det var utmanande till en början.

– Läraryrket var inte nytt för mig, men det var svårt att jobba på ett nytt språk. Att prata och rapportera på svenska och att lära andra svenska när jag själv bara varit här i tre år, säger hon.

Mer än ett språk

För Thaleia handlar hennes roll som modersmållärare inte bara om att undervisa språk utan också om att skapa en känsla av samhörighet och inkludering för eleverna. Hon menar att de är en bro mellan modersmålet och det nya språket. Genom att eleverna er-

bjuds stöd och vägledning så känner de sig trygga och välkomna i skolan och samhället.

– Ibland stöttar jag vid utvecklingssamtal och hjälper föräldrarna att förstå vad eleverna har för mål i skolan. Jag ser att det ger trygghet till både elever och deras föräldrar, säger Thaleia. Hon undervisar 22 elever, utspridda på 12 skolor och från årskurs 1 upp till gymnasiet. Det innebär att hon måste anpassa undervisningen efter blandade grupper, men också att hon åker runt mycket.

– Mitt jobb är aldrig tråkigt. Jag får träffa olika lärare vilket ger mig nya perspektiv och inspiration. Men det bästa med att vara lärare är att få följa elevernas utveckling. De ger mig så mycket, och tillbaka vill jag vara en förebild för dem, säger hon.

Mitt hjärtas språk

Internationella modersmålsdagen firas varje år den 21 februari för att främja språklig mångfald och språkundervisning. I år deltog Thaleia och hennes kollegor i firandet genom att arrangera en utställning på stadsbiblioteket. Utställningen fick namnet Mitt hjärtas språk och visade upp elevernas språk och kulturer.

– Vi lät eleverna skriva vad deras modersmål betyder för dem med ord, dikter eller bilder. Det var en fantastisk upplevelse och ett fint sätt att visa att vi inte är ensamma – tillsammans är vi starkare, berättar Thaleia. ■

Lär dig grekiska

Hej, hur mår du? → **Ja su, ti kánis?**

Hur mycket kostar det? → **Póso kostizi aftó?**

Ett grillspett, tack. → **Éna souvláki, parakaló.**

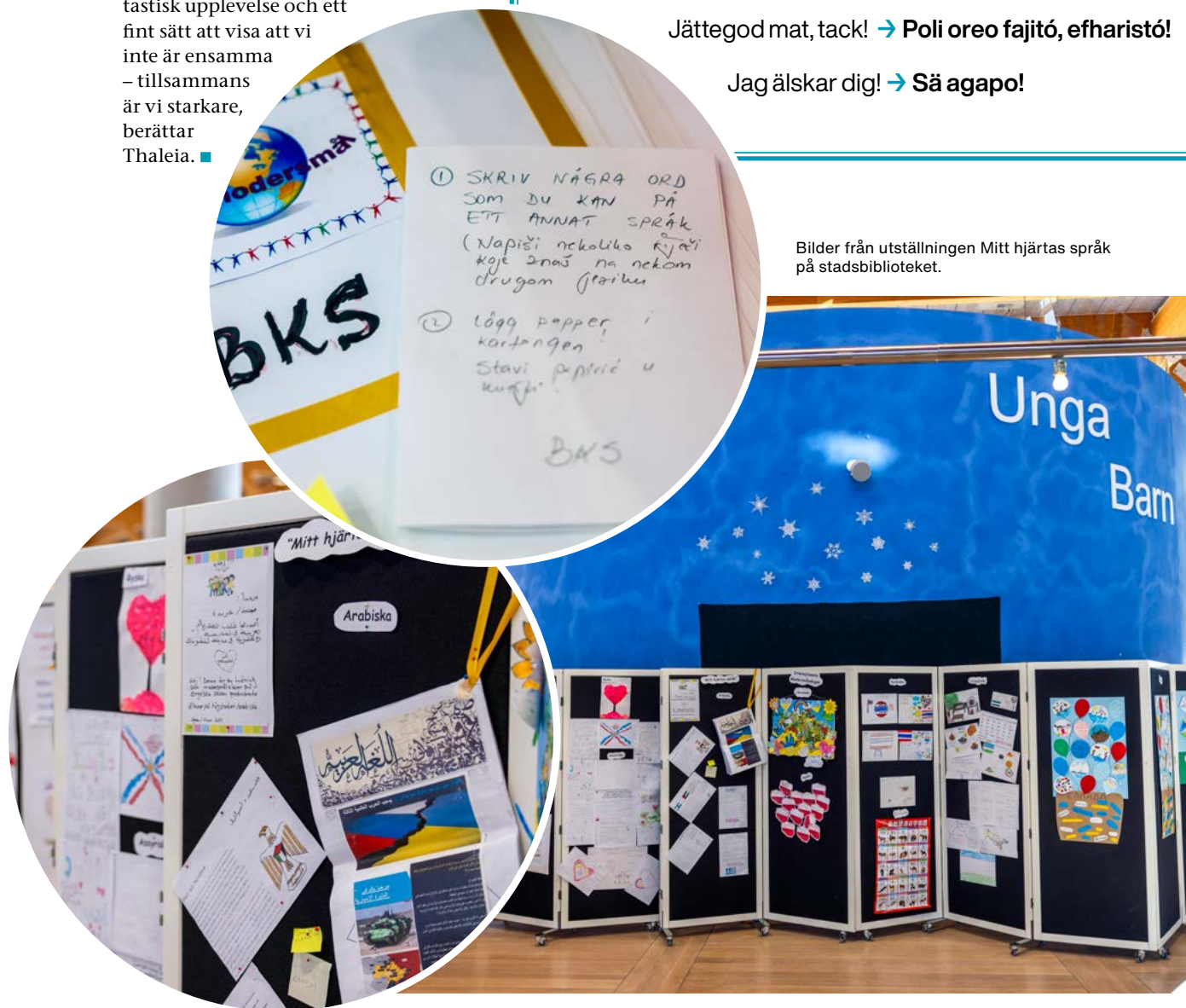
Jättegod mat, tack! → **Poli oreo fajitó, efharistó!**

Jag älskar dig! → **Sä agapo!**

Bilder från utställningen Mitt hjärtas språk på stadsbiblioteket.

Thaleia undervisar en elev i grekiska på Katedralskolan.

Upptäck Linköpings historia och nutid

Text: Madeleine Tuomi
Foto: Evelina Restrup

Linköping bär på berättelser som är okända för många. Vad har hänt i den här byggnaden? Vem bodde här? Varför står det här konstverket här? Med appen Kulturpunkt kan vem som helst ta del av spännande kulturvandringar.

–**VÅR VISION** ÄR att Linköpingsborna ska komma ut och röra på sig och samtidigt ta del av den konst och kultur som staden erbjuder. Att de ska kunna utforska på egen hand genom kartor, listor och QR-koder, säger Matilda Ahl, bildarkivarie.

APPEN KULTURPUNKT är i sig inte ny men under en tid har Matilda och hennes kollegor på Linköpings konst och museer arbetat fram fem olika vandringar och fler nya är på gång. De handlar om allt från Linköpings militärhistoria till kultur. Målet är att det ska finnas något för alla och appen ökar tillgängligheten.

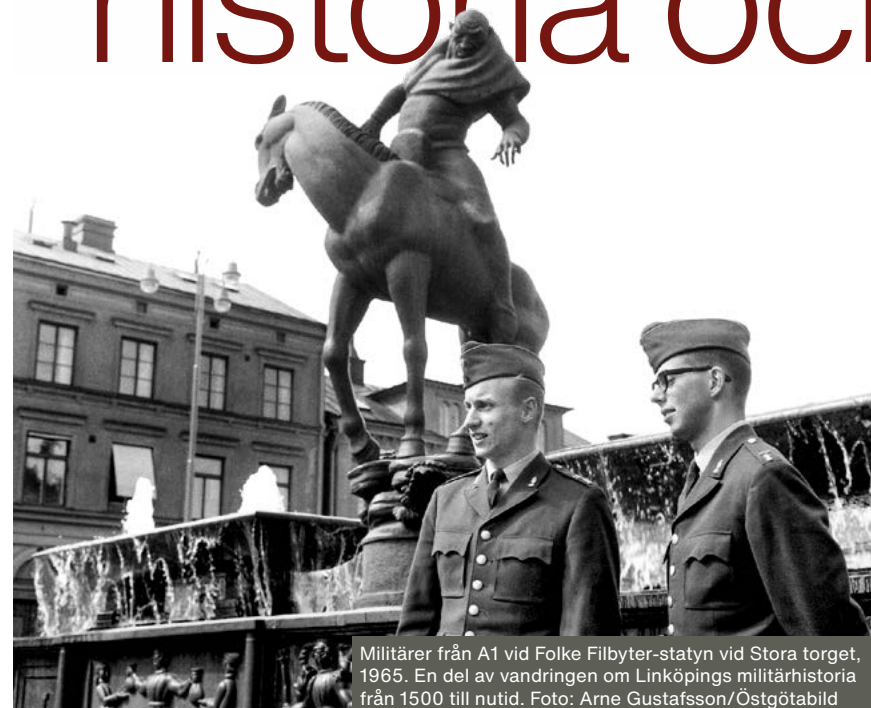
Matilda berättar:

– Vi använder enkla och korta texter för att alla ska kunna ta del av dem. Perfekt för exempelvis skolklasser som vill ta sig ut och upptäcka kultur.

KULTURPUNKT ÄR GRATIS och lätt att använda där man kan se och följa punkterna för vandringen via en karta. Det kan vara film, historiska bilder och ljudinspelningar som länkar till platsen.

Till hösten lanseras en ny vandring om Tage Danielsson i samband med invigningen av en utställning om honom i Gamla Linköping. Ett drömpröjekt för Matilda.

– Vandringen börjar i Gamla Linköping och fortsätter in till stan via skolorna han har gått på och huset där han växte upp. Du kommer gå i Tages fotspår och höra hans historia. Det finns ett stort nostalgiintresse hos Linköpingsborna så jag hoppas att de kommer uppskatta den, säger Matilda. ■

Militärer från A1 vid Folke Filbyter-statyn vid Stora torget, 1965. En del av vandringen om Linköpings militärhistoria från 1500 till nutid. Foto: Arne Gustafsson/Östgötabilid

Bild från Majkarnevalen i Linköping år 1957. En del av vandringen "Kulturarvspår" som består av favoriter valda från Linköpingsborna.

I dag finns det bara en skorsten kvar efter fabriken Ullastrumpan i Linköping. I Kulturpunkt kan man läsa om fabriken historia. Foto: Arne Gustafsson/Östgötabilid

Traffic, ett verk ur vandringen om Linköpings offentliga konstverk. Vandringen heter Konsten och staden.

Så här såg det ut när Järntorget låg på Storgatan på 1950-talet. I dag har många av dessa byggnader flyttat till Gamla Linköping där torget kallas Kryddbodtorget. Foto: Tidningen Östgöten/Bild Linköping

I höst kommer en ny kulturpunktswandring i Tage Danielssons fotspår. Den här bilden är på personalen i Folkets park i Linköping. Längst ner till höger ser man en ung Tage som sålde biljetter i parken på 1930-talet.

Studentfoto på Tage Danielsson. Foto: Privat

I appen Kulturpunkt finns fem olika vandringar tillgängliga, men fler är på gång.

- Konsten och staden
- Linköpings lokala kulturarvspår
- Linköpings militärhistoria
- Skogsstigen – kul kunskap om djur och natur i Vallaskogen
- Vallaskogens kulturarvsstig

Kolla
appen direkt:
kulturpunkt.org/owner/46

Robert Bredberg

Text: Kajsa Zachrisson
Foto: Lennart Lundwall

Ta del av utbildningsdirektören Robert Bredbergs tankar kring skolnedläggningar, skolresultat och planer framåt.

Varför är det så många skolor och förskolor som läggs ner?

– Färre barn föds och vi märker att färre personer i skolåldern flyttar till Linköping. Vi anpassar oss alltid i takt med att barnkullarna blir större och mindre. Just nu visar prognoserna att vi kommer att ha ett lägre antal elever.

Vad kan kommunen göra för att undvika den här typen av nedläggningar i framtiden?

– Problematiken vi har med minskande barnkullar är inte unik för Linköping – vi ser det i hela landet. Det som utmärker Linköping är att vi faktiskt växer som kommun. Vi ska fortsätta jobba för att vara en attraktiv kommun att leva i. Det dämpar konsekvenserna med minskat antal elever.

Hur tar ni hand om alla medarbetare som fått byta arbetsplats?

– Det gör vi genom pågående dialoger. Vi försöker att möta medarbetarnas önskemål så långt det är möjligt och det finns tillgång till samtalsstöd. De flesta som genomgick förändringar i höstas är på plats på sina nya skolor nu. Vi har strävat efter att personalen ska

följa med barngrupperna i så stor utsträckning som möjligt.

Hur ser du visionärt på Linköpings kommuns skolverksamhet?

– Vi har ganska bra skolresultat men kan bli ännu bättre. Jag tror att det är viktigt att vi lyfter goda exempel på när lärare och rektorer har bidragit till att förbättra elevernas förutsättningar att kunna utvecklas och lyckas i skolan.

Robert Bredberg lyfter fram tre fokusområden som han anser vara viktiga.

1. Öka närvaron i skolan

– Ett utvecklingsprojekt inom ULF-1* som kommer att startas upp till hösten handlar om att öka närvaron i skolan. Vi ser tyvärr ökad långtidsfrånvaro och att många elever är i skolan utan att göra vad de ska. Både rektorer och lärare sliter med frågan. Om det fanns ett enkelt svar hade man kunnat sälja idén och bli mångmiljonär. Det blir spännande att se vad projektet kommer fram till.

2. Regler och förväntningar på eleverna

– Vi behöver vara tydligare med vilka förväntningar vi har på eleverna och

vilket regelsystem som ska gälla på skolan. När lärare försöker upprätthålla ordning i skolan löper de i dag risk för att bli anmälda, ifrågasatta av föräldrar eller utsatta för hot och våld.

3. Säkerhet i skolan

– Skolan är ingen allmän plats men vi har problem med obehöriga på skolorna. Vi behöver göra skolan till en trygg plats för lärare och elever med ökat skydd i lokalerna.

Vad är nyckeln till att eleverna ska nå gymnasieexamen och egen försörjning?

– Kort sagt att ungarna är i skolan, från förskolan och uppåt. Den viktigaste faktorn för att få ett fungerande liv framåt är att klara av grundskolan. Vi vill även öka intresset för yrkesutbildningar som faktiskt leder till jobb. Det handlar i slutändan om att stå där med sin studentmössa i handen och antingen ha ett jobb som väntar eller en plats för vidare studier.

Samtidigt är vi medvetna om att alla barn och elever av olika anledningar inte når dit de nationella målen anger. Vårt skolsystem spelar en mycket viktig roll i att få alla barn och elever att växa utifrån sina unika förutsättningar. ■

*ULF-1 står för Utveckling, lärande och forskning. Det är den praktiska forskningen som Utbildningsförvaltningen genomför tillsammans med bland annat Linköpings universitet.

Populärt i sociala medier just nu

10 710

Så många personer följer @linkopingskommun på Instagram!

Bokslukarna på Rosendalsskolan

När klass 4B på Rosendalsskolan i Skäggetorp vann "Den stora läsutmaningen" var det med ett hejdundrande jubel i klassrummet. Tävligen är Sveriges största lästävling för fjärdeklassare och klassen läste under höstterminen imponerande **2 283 timmar** tillsammans - alltså bäst i hela landet. Jublet spred sig även digitalt när vi publicerade ett filmklipp med reaktioner på Facebook och Instagram. Inläggen nådde nästan **130 000** personer, och fick dessutom närmare **4 300** gilla-markeringar och reaktioner.

Upprustning av Ryd motionscentrum

Ryd motionscentrum är ett populärt fritidsområde för många Linköpingsbor. Under våren har det rustats upp och flera utvecklingsområden ska lyfta motionscentret. Bland annat har belysningen förbättrats och utegymmet anpassats. När vi berättade om upprustningen nådde det drygt **28 000** personer och gav cirka **400** reaktioner sammanlagt på Facebook och Instagram, en uppskattad renovering med andra ord.

Linköpingsprofiler sätter tonen i rymden

När det konstaterades att det var Linköpingsbon Marcus Wandt som skulle skickas ut i rymden var stoltheten i kommunen omätlig. I sociala medier önskade vi astronauten stort lycka till på sitt äventyr och lovade att hålla utkik efter honom. Inläggen som publicerades på Instagram, Facebook och LinkedIn blev minst sagt uppskattade. Sammanlagt nådde det närmare **38 000** personer och fick hela **2 100** gilla-markeringar och reaktioner. En annan Linköpingsprofil som gjort avtryck både runt om i världen och i sin hemstad är musikern Ludwig Göransson, som började sin musikaliska resa inom Kulturskolan och i Linköpings musikklasser. I samband med hans Oscarsvinst för bästa filmmusik passade vi på att gratulera honom i sociala medier - något som nådde hela **146 000** personer och genererade runt **3 500** reaktioner.

PS!

Du följer väl Linköpings kommun på sociala medier? Vi finns på Facebook, Instagram och LinkedIn.

Årets nytänkande arbetsplats

Nu lanseras ett helt nytt pris för kommunens arbetsplatser. Det nya priset heter Årets nytänkande arbetsplats, och ersätter LPP-priset.

Linköpings kommun har utformat en ny arbetsgivarpolicy och skapat ett nytt, anpassat pris. Priset ska lyfta de arbetsplatser som har modet att tänka nytt, som vågar driva på förändring och som skapar nya sätt att arbeta genom att utveckla verksamheten.

Med det nya priset vill kommunen signalera att arbetsmiljöarbete, kompetensförsörjning och verksamhetsutveckling hänger nära samman.

– Vi vill med det nya priset gå från att mest ha fokus på arbetsmiljö till att också uppmuntra nya initiativ för att organisera och utföra arbetet. På så sätt uppmärksammar vi de arbetsgrupper och chefer som har modet att tänka och göra på nya sätt, säger Helene Larsson, HR-direktör.

Vinsten är 50 000 kronor för fortsatt utveckling av verksamheten. Läs mer om priset och ansökan på Linweb under Din anställning.

Text: Lhina Hansson

Årets nytänkande arbetsplats
50 000 kronor

Tema:

Linköping – en nytänkande stad

Linköping har sedan länge en stark tradition av innovation, utveckling och samverkan mellan offentlig sektor, näringslivet, akademien och civilsamhället. Det är en nyckel för att lyckas bemöta samhälls-

utmaningar som klimatomställningen, segregation och en åldrande befolkning. Tack vare Linköpings banbrytande innovationer och världsledande forskning är Linköping en nytänkande förebild.

Under 2023 utsågs Linköping till vinnare av iCapital Awards som Europas mest innovativa stad. På de kommande sidorna lyfts några exempel som bidrog till utmärkelser.

En idé som blev verklighet och vinst

Text & foto: Evelina Restrup

Varje år delar EU-kommissionen ut pris till städer i Europa som bemöter samhällsutmaningar på ett nytänkande sätt genom tävlingen iCapital Awards. 2023 vann Linköping som första svenska stad i kategorin European Rising Innovative City. Malin Ljung är en av huvudpersonerna bakom kommunens ansökan.

Idén om att Linköping skulle ansöka föddes 2019 då Malin Ljung, utvecklingsstrateg på enheten Näringsliv och tillväxt, tillsammans med kollegor var på en konferens i München för att lyssna in och utvärdera tävlingen. Redan då kändes det som något Linköping borde göra. Men, som alla bra idéer behövde den mogna. Under tiden har Malin följt tävlingen både genom att läsa ansökningar och titta på vilka städer som har blivit finalister.

INGEN SVENSK STAD har tidigare vunnit, men 2020 var Helsingborg med i tävlingen och kom på en andraplats. Efter tävlingen tog Malin kontakt och frågade hur de hade gått till väga. Därefter var det bestämt, Linköping skulle också söka.

ÅR 2022 FÖRANKRADES beslutet på ledningsnivå och man startade upp en styrgrupp och en projektgrupp. Redan då bestämde man sig för att inte söka till årets tävling, utan istället vänta till 2023. Det gav projektgruppen 1,5 år att förbereda ansökan.

I JUNI 2023 skickades till slut en ansökan in till European Rising Innovative City, kategorin för städer med 50 000-249 999 invånare. Totalt ansökte 27 städer.

I SEPTEMBER MEDDELADES semifinalisterna varav Linköping var en av sex. Semifinalisterna fick under 45 minuter digitalt presentera sitt arbete för en jury och svara på frågor. Därefter skulle sex blir tre.

I OKTOBER MEDDELADES finalisterna. Det blev Linköping, Padua (Italien) och Cork (Irland).

DEN 27 NOVEMBER utsågs till slut vinnaren. Vid prisutdelningen går man i ordningen trean, tvåan och sedan ettan. – Vi trodde att Cork skulle vara den tuffaste konkurrenten, men de kom trea. När de sedan säger att Padua är tvåa och jag inser att vi har vunnit började jag gråta av lycka, säger Malin Ljung.

På den vägen blev Linköping Europas mest innovativa stad och kammade hem 500 000 euro i prispengar. Pengar som kommer att användas till att fortsätta kommunens utvecklingsarbete.

Future Now Forum

I ansökan gav kommunen ett löfte om att bjuda in till en internationell konferens om Linköping vann. Ett löfte som man planerar att hålla.

– Vi kommer att hålla Future Now Forum den 16-17 september. Ett tillfälle för oss att ta tillvara det jobb vi lagt ned på ansökan men även för att dela med oss, vilket är hela syftet med tävlingen, säger Malin. ■

Malin Ljung, en av huvudpersonerna bakom Linköpings ansökan till iCapital Awards, håller i prispokalen.

Exempel på saker som fanns med i ansökan

- **Möbeltrappan** och möbelservice - kommunal verksamhet som tar hand om kommunens möbler och ser till att de får nytt liv.
- **Trygghetsskapande teknik** i äldreomsorgen - teknik som hjälper personal och brukare i vardagen.
- **Studentmedarbetarskap** - kommunen erbjuder studenter möjlighet att omsätta teoretiska kunskaper till praktisk arbetslivserfarenhet under studietiden.

Unga skapar puls för unga

Text & foto: Fanny Miles

På stadsbiblioteket i Linköping träffades ungdomar från Ung puls för att planera för sin nya förening 4theyouth.

Det surrar och sorlar inne hos ungdomsverksamheten Ung puls i Skäggetorp. Högt i tak på snacket, skratt och samtal om verksamheten. Väggarna är dekorerade med både teckningar och färger, kaffekopparna står redo på cafébänken och utanför fönstret passar solen på att visa sig. Det här är en plats man snabbt får förståelse för varför den lockar så många ungdomar.

I dag har personalen möte kring verksamheten. Diskussionerna är många. Vilka behov finns? Vad vill ungdomarna? Vilka satsningar ska göras kommande vår och sommar?

Ung puls är en främjande öppen aktivitetsstyrd verksamhet till för ungdomar mellan 13 och 18 år. Aktiviteterna sker i hela Linköping medan de fysiska platserna där Ung puls har sina arenor är lokaliserade i Berga, Lambohov, Ryd och Skäggetorp. Det är frivilligt att komma och frivilligt att gå så länge verksamheten är öppen. Ibland pågår schemastyrda aktiviteter som verksamheten gärna tar emot anmälningar till, mest för att veta hur många som ska komma.

– Vi tillhör kommunen och har en gratis och öppen verksamhet. Förr kal-

lades det för fritidsgård och konceptet är nära detsamma. När ungdomarna är här pågår full aktivitet. De kör pingis, taekwondo, skriver musik i musikstudion eller sitter och snackar. Vi vill finnas till för ungdomarna och arbetar med att det är de själva som styr vad verksamheten ska innehålla, säger Viktoria Wisén, verksamhetschef för Ung puls.

Att ungdomarna själva bidrar till verksamheten genomsyrar hela idén. Viktoria återkommer ofta till det under samtalet. Att tillåta ungdomarna att kläcka både galna och goda idéer och samtidigt visa på att det är okej att misslyckas. Ung puls ska vara en trygg och drogfri zon med högt i tak och respektfullt bemötande.

Unga för unga

Linköping är en av de städer i Sverige som var först ut med att testa öppen aktivitetsstyrd fritidsverksamhet för ungdomar. Linköpings kommun samverkar med organisationer och civilsamhället för att unga ska få möjlighet att organisera sig själva.

Ett sådant initiativ är föreningen 4theyouth. Precis innan påsklovet träffades engagerade ungdomar som är initiativtagare till föreningen, på stadsbiblioteket för att sätta stadgar och utse

ordförande och ledamöter till sin nya förening.

– Vi vill finnas till för ungdomar som inte känner att de har en plats i samhället. Syftet är att vi ska kunna hjälpa och stötta och hitta initiativ för Linköpings ungdomar, berättar de under mötet.

Det kokar av drivkraft och motivation. Blandat med skämt och skratt. Flera av dem berättar att de själva är uppvuxna i de områden i Linköping som kommunen kallar för prioriterade och att de vill förändra bilden av stadsdelarna.

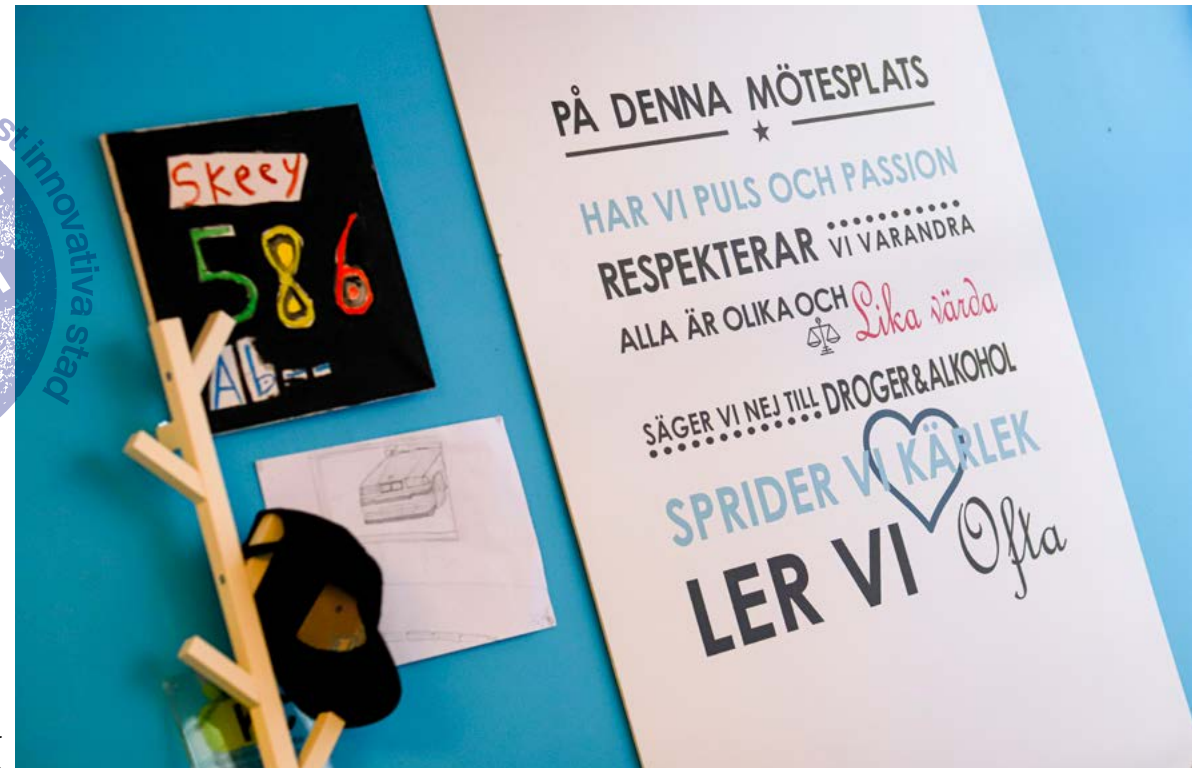
– Det finns absolut utmaningar men det finns också så mycket bra som händer i Berga, Ryd och Skäggetorp. Ungdomar som bor där är lika mycket en del av Linköping som innerstaden eller andra ytterområden, säger en av ungdomarna.

Kaltuun Sheikh Mohamoud är aktivitetsledare och stöttar ungdomarna i uppstarten av föreningen. När pratet blir för svävande tar Kaltuun över och får in diskussionen på rätt köl igen.

Som ungdom brukade hon själv besöka Ung puls. Efter gymnasiet läste Kaltuun till socialpedagog och behövde en praktikplats. Hon landade då in på Ung puls igen där hon i dag arbetar med att stötta och coacha ungdomar som intresserar sig för samhällsfrågor och politik.

Vid caféet hänger visdomsord.

– Det finns så mycket vilja och engagemang till att förändra och förbättra samhället. Det är ungdomarnas perspektiv som är viktigt. Vårt uppdrag är att bana mark för dem och få dem att känna att de har en självklar plats i stadsbilden, säger hon.

Reversed townhall

I februari deltog flera av ungdomarna i Reversed townhall på Arbis. Det var en kväll då politiker bjöds in till att lyssna på ungdomarna. Bland annat fick politikerna lyssna på poddavsnitt som ungdomarna spelat in och som handlade om hur det är att vara ung i Linköping.

– Vår podd handlade om hederskultur och våra tankar kring det, hur det är att växa upp i Linköping och hur vi som tre somaliska tjejer bryter normer, berättar tre av ungdomarna.

De håller alla med om att politikerna kändes engagerade i stunden men är oroade att engagemanget kommer att försvinna i bruset.

Göra sig överflödiga

Syftet med Ung puls verksamhet är i grund och botten att ungdomarna får lära sig skapa, arrangera och projektleda. Både Viktoria Wisén och hennes kollega Karolina Melchiorson ser det som att göra sig själva överflödiga.

– Det här ska vara ungdomarnas arena och målet är egentligen att göra oss själva onödiga, säger Karolina skämtsamt.

Ung puls är populärt att besöka, kanske framför allt i de områden i Linköping med socioekonomiska utmaningar. Viktoria och Karolina säger att Ung puls i Skäggetorp är en av de aktörer i området som fokuserar på det som funkar med ungdomarna. En känd skyddsfaktor för människor är att engagera sig i något meningsfullt. Att ha något att ansvara för gör att man blir stärkt i sig själv. Ungdomarna som är aktiva inom Ung puls skapar aktiviteter för unga i hela Linköping. Festival på Skylten, aktiviteter under stadsfesten, fotbollsturnering, fester med DJ. Ja, det är bara några av de evenemang som arrangeras.

– Det är alltid fullsatt! Och det är inte för att kommunen håller i det, det är för att ungdomarna gör det för ungdomar. De vet själva vilka behov som finns, menar Viktoria Wisén.

Ledamöter innan lovet

Hos ungdomarna på stadsbiblioteket och deras bildande av föreningen rullar det på. De går igenom passande stadgar för föreningen, lottar om vem som får bli ordförande, kassör, sekreterare och ledamöter. Frågor om vad kassören gör ställs, samtal om de viktigaste stadgar

förs. ”Man måste komma i tid och lyssna på varandra” utbrister en av ungdomarna och alla nickar instämmande.

På frågan om vad de hoppas för Linköpings unga om tio år är svaret enkelt.

– En större blandning av människor, att fler får chansen att förändra och att det finns fler aktiviteter för ungdomar. ■

Karolina Melchiorson, Viktoria Wisén och Kaltuun Sheikh Mohamoud i Ung puls lokal i Skäggetorp. När det är öppet brukar lokalen fyllas av ungdomar.

En pokal för framtiden – målet är att bli bäst i Sverige.

Satsning ska få fler att utvecklas inom vården

Text & foto: Evelina Restrup

Vård- och omsorgssektorn står inför stora utmaningar när det gäller kompetensförsörjning. För att möta utmaningen med kompetensförsörjning startades projektet Evikomp. Ett lyckat projekt som nu används av över 900 verksamheter i hela länet.

Marléne Forsberg Sundin jobbar som specialistundersköterska sedan elva år tillbaka på Kärna vårdby. Här använder man sig av modellen Evikomp för kompetensutveckling. Evikomp är en digital lärplattform men där man använder sig av arbetsplatslärande som metod, alltså att lärandet sker direkt på arbetsplatserna. Marléne berättar om sin upplevelse.

– Först trodde jag att vi skulle sitta vid datorn och titta på filmer på egen hand. Men vi har använt några av våra arbetsplatsträffar till Evikomp och då har en föreläsare varit med och så har vi fått diskutera och reflektera i grupp, det har varit väldigt givande.

Kollegialt lärande är en av grundpelarna i Evikomp. Visionen är att skapa attraktiva och lärande arbetsplatser där medarbetarna får förutsättningar att utvecklas.

Skräddarsytt innehåll

Tiden är en av de största utmaningarna inom projektet. Arbetslag inom vård och omsorg är många gånger underbe-

mannade och har svårt att avsätta tid till annat. Något som Marléne tycker är synd.

– Jag tycker att de tillfällen där vi använt oss av Evikomp har varit jättebra, jag hade gärna gjort det en gång i månaden, men det hinner vi tyvärr inte.

Matilda Spets, enhetssamordnare för Evikomp, instämmer att det är en upptagen målgrupp men att man med hjälp av kompetenssamordnare kan skräddarsy innehållet och fokusera på vad respektive verksamhet behöver. Till exempel har Kärna vårdby lärtillfällen i mentorsspåret, ett spår för medarbetare som tar hand om nyanställd personal.

– Vi har ganska hög omsättning på personal och har därför många nyanställda. Under första lärtillfället fick vi med oss mycket kunskap om hur vi kan vända dåliga erfarenheter till bra och hur vi kan få personal att vilja stanna. Jag kan verkligen rekommendera alla att gå mentorsspåret, säger Marléne.

Växer snabbt

Sedan starten 2018 har lärplattformen 19 000 användare och används på 900

arbetsplatser. Matilda ser potential för Evikomp att växa ännu mer.

– Det är många som är intresserade och vi är öppna för att sprida det i fler delar av Sverige. Det är en ganska unik modell, det är inte många som jobbar med kompetensutveckling på det här sättet. ■

Marléne Forsberg Sundin, specialistundersköterska på Kärna vårdby.

Evikomp

Evikomp är en kompetensutvecklingsmodell för personal inom vård och omsorg. Evikomp har varit ett EU-finansierat projekt under 2018-2022 som är implementerat sedan den 1 januari 2023. Modellen finansieras nu av samtliga kommuner i Östergötland och Region Östergötland. Linköpings kommun är huvudman.

Evikomp använder sig av arbetsplatslärande som metod. Det innebär att lärandet sker på arbetsplatsen för hela arbetsgruppen samtidigt. Syftet är att öka lärandet hos individ, grupp och organisation parallellt.

En stadsdel för ett enklare liv

Text & foto: Fanny Miles

Cykelpool och bilpool har gjort att Susanne och hennes familj gjort sig av med den egna bilen.

Vad blir en stadsdel som formas utifrån hållbara och sociala behov? Det blir en plats att leva och bo på. En plats att kalla hemma. Susanne Engborg lever i Vallastaden och älskar sin plats på jorden.

Men vad är egentligen Vallastaden och hur är det att bo i denna lagom speciella del av staden? Visionen för Vallastaden när planeringen var i full gång under 2011, var en stadsdel med varierad boendemiljö och där människan står i fokus. På fem år byggdes 1 000 bostäder av 40 olika aktörer vilket är ett nationellt rekord i både snabbhet och mångfald. Målet då var det stora samhällsexpot 2017 när besökare fick promenera i kvarteren och kika in i flera boenden.

I dag fortsätter Vallastaden att utvecklas. När stadsdelen står klar beräknas den bestå av 4 000 bostäder där kvarteren innehåller en blandning av hyresrätter, bostadsrätter, villor och radhus.

Det enklare livet

En som bor i Vallastaden är Susanne Engborg som med iver och glädje berättar om den plats hon kallar hem.

”Jag älskar den här stadsdelen. Jag vill aldrig flytta härifrån”

– Jag älskar den här stadsdelen. Jag vill aldrig flytta härifrån, utbrister hon.

Susanne Engborg flyttade till Vallastaden för två år sedan.

– Min dragning till Vallastaden är att leva ett enklare liv. Att bo här är litegrann som att bo i framtiden. Jag kan tänka mig att lösningarna som finns i Vallastaden är en del av en hållbar framtid, säger Susanne.

Susanne och hennes familj fick år 2022 möjlighet att köpa ett parhus i området, som ägare nummer två.

Fluster och pooler

Susanne och hennes familjs gata ligger i höjd med huset som kallas Flustret. Multihuset Flustret ser ut som ett vanligt parkeringshus men innehåller så mycket mer än parkering. Här finns många av Tekniska verkens funktioner som sopsug, fibernod och transformatorstation. I ett miljörum finns en återvinningsstation och parkeringsplatserna huserar de elbilar som hör till bilpoolen samt cykelpool. Solen har i dag kämpat sig igenom marsmolnen och slår mot de färgglada panelerna som täcker delar av Flustrets fasad. Men eftersom detta är Vallastaden fyller såklart fasaden en helt annan funktion än ren utsmyckning. Fasaden består nämligen av integrerade solceller som försörjer de laddplatser till elbilar som finns i byggnaden.

– Det är så skönt att ha allt detta i ett gemensamt hus här i området. Vill jag återvinna behöver jag bara promenera bort hit, säger Susanne. ►

Konst i Vallastaden, både på fasader och marksten och under broar.

Sålde bilen

För ett år sedan sålde Susanne sin bil och har sedan dess använt bilpoolen eller cykelpoolen. Ett system hon tycker fungerar bra. Att hyra görs enkelt via en app, vill man långtidshyra så går det att använda andra bilfirmor menar Susanne och berättar att hon och familjen hyrde bil två veckor under sommaren.

– Systemet vi har i Vallastaden med bil- och cykelpool och gemensamhetshus påminner nog om hur vi kommer behöva leva i framtiden. Att dela sådant som bil är en lösning för att minska påverkan på klimatet till exempel. Jag saknar inte bilen alls i och med att det finns smidiga lösningar här i området. Vi använder främst våra egna cyklar men om vi behöver storhandla kan vi antingen hyra bil eller använda lastcyklarna i cykelpoolen, säger Susanne självklart.

Två minuter tog det att logga in i appen och hämta ut lastcykeln. Alldeles för enkelt för att tycka det är krångligt alltså.

Aktiviteter för stadsdelen

Susanne gillar att engagera sig och gärna i den kollektiva idéen som finns i Vallastaden. Felleshusen är ett sådant exempel. Vallastaden består av flera samfälligheter där varje samfällighet ansvarar för ett så kallat Felleshus. Där finns övernattningslägenhet och gemensamhetsytor. En del har till och med en egen vinterträdgård. Hur aktiv samfälligheten är varierar, men i Susannes kvarter både uppskattas och nyttjas huset av de flesta.

– Vi försöker hålla igång en del aktiviteter kvarteren emellan, som Halloween till exempel. Det är nog den största gemensamma satsningen vi kör. Då

dekorerar vi våra felleshus och ungdomarna klär ut sig och går bus eller godis. Ambitionen är att hitta fler gemensamma aktiviteter, förklarar Susanne och visar upp sitt kvarters felleshus. Med knallgult spröjs runt fönstren sticker det verkligen ut. Som en lycklig klick på gatan.

Ett boende för livet

Det finns ingen tvekan om att Susanne trivs precis här, bland Vallastadens fantasifulla och färgglada hus. Hennes intresse för arkitektur och byggprocess kan vara en del i tjugningen för stadsdelen förstås, eller enkelheten och närheten.

– Jag saknar inget här och kommer nog alltid bo kvar, säger Susanne innan det är dags att lämna tillbaka cykeln till poolen och återgå till vardagen. ■

Lekfullt och experimenterande under expo

Simon Helmér var vd för Vallastaden Expo som ägde rum hösten 2017.

Text & foto: Fanny Miles

Linköpings kommuns vision om Vallastaden konkretiseras under 2011 och började byggas 2013. Framtidsbilden var en lekfull och blandad stadsdel som skulle stärka Linköping som attraktiv plats men den skulle också bidra till utvecklingen av svenskt samhällsbyggande.

Tidsplanen för bebyggelsen var inriktad mot ett expo, en samhällsutställning, som skulle äga rum under 2016. Byggprojekt går dock inte alltid att tidsätta och av olika skäl sköts det upp. Det nya datumet sattes i stället till att Vallastaden expo skulle ske i september 2017. Simon Helmér, dåvarande vd för Vallastaden Expo, i dag vd för Östsvenska handelskammaren, kom in i projektet i juli 2015. Byggandet var i full gång och Simon Helmér satte bygglogistiken högst upp på priolistan.

– Under byggtiden hade vi mellan tio och tolv byggkranar i området samtidigt och flera byggaktörer, både små och stora. Vi behövde få ihop bygglogistiken och skapa en säker arbetsmiljö, säger Simon Helmér och fortsätter: – Men jag jobbade också med att skapa en positiv bild av projektet och att positionera Vallastaden nationellt. Aktörerna måste tro på projektet och känna att de alla strävar åt samma håll, säger han.

Variation förgyller

Vallastaden består av arkitektonisk variation. Radhus och hyresrätter delar plats med villor och bostadsrätter. Betonghus jämsides trähus, tegelfasader bredvid putsfasader. Hus som i mängdproduktion hade saknat charm får både skönhet och karisma här, där det snarare uppskattas att sticka ut från mängden hellre än att vara en i mängden.

Vid en gatukorsning mitt i Vallastaden visar Simon engagerat hur gatan knäcker sig. Han förklarar att det skapar trygghet när gatan inte är en rak lång väg utan i stället stoppas upp av husfasader. I samma korsning räknar han till att 27 arkitekters verk syns.

– En grundstruktur i den här stadsdelen är att få många synintryck. Att varje hus är unikt.

75 000 besökare

Under Expot 2017 besöktes Vallastaden av cirka 75 000 besökare. Etablerade byggaktörer samsas om ytan med mindre aktörer och privatpersoner. Simon Helmér ser fördelar både med variationen Vallastaden bjuder på och blandningen av involverade aktörer.

– Inget hus är det andra likt här, det är nog det coolaste. Att blanda bebyggelse skapar mångfald. ■

Tiden ska ha sin gång för Vallastadens bästa

Erik Adolfsson, stadsarkitekt, Linköpings kommun.

Text & foto: Fanny Miles

Stora stadsbyggnadsprojekt i kommunen syftar till att länka samman Linköping och skapa en mer sammanhållen stad. Vallastaden är inget undantag. Stadsdelen är på god väg att bli en självklar del av Linköping.

Lokaliseringen för Vallastaden var ett medvetet val. Platsen skulle bidra till att knyta universitetet och Lambohov nära re centrala Linköping. Syftet var att bygga en attraktiv stadsdel som för människor från alla delar av Linköping.

– Det tar tid innan en stadsdel får en struktur. Nyproduktion är alltid dyrt och därför är det först efter 40 år eller mer som vi kan utvärdera våra stadsdelar. Förutsättningarna för att Vallastaden ska locka till sig personer från alla socioekonomiska målgrupper finns, men vi kan inte se effekten riktigt ännu, säger Erik Adolfsson, stadsarkitekt i Linköpings kommun.

Stadsdelar behöver tid

Många år har gått sedan Vallastaden Expo 2017. Parken runt bäcken har vuxit upp och mellan kvarteren har de tidigare så tunna träden börjat stabilisera sig. De sista tomterna är upplåtna och håller på att byggas. Planen framåt är att Vallastaden ska sträcka sig ända fram till Lambohovsleden.

– Bebyggelsen kommer att tassa fram längs bussgatan som ligger som en ryggrad genom stadsdelen. Men det krävs detaljplanering och kommer dröja några år innan det är byggt ända fram till leden, säger Erik Adolfsson och fortsätter:

– En stadsdel som får utvecklas under tid blir oftast en bättre stadsdel.

Kulvertlösning

Erik beskriver Vallastaden som en experimentverkstad där kommunen har kunnat vara lite mer tillåtande än i andra områden. Under marken ligger kulvertar som gör att vägarna inte måste grävas upp vid exempelvis läckor eller andra former av lagning. Kulvertlösningen har bidragit till att det går att bygga tätare.

Arkitektsverige besöker ofta Vallastaden i inspirations-syfte och parkerna har vunnit priser. Men stadsdelen har inte bara hyllats. Erik nämner att vid kommande utveckling kommer de att markanvisa på ett annorlunda sätt och ha andra upplägg för exempelvis omhändertagande av gemensamhetshusen Felleshus.

– Vallastaden är ett bra exempel på hur man kan bygga tätt och smart för att uppnå sociala kvaliteter och nyttja marken resurseffektivt. Men i de enskilda byggprojekten varierar till exempel miljömässig kvalitet och bygg- och materialkvalitet, från högt till lågt. I dag hade vi anordnat markanvisningstävlingar annorlunda och mer sett till goda helhetslösningar för att få en högre grundnivå i de avseendena. ■

Varje samfällighet i Vallastaden har ett gemensamt Felleshus där de kan umgås, ha gäster övernattandes och odla vinterträdgård. Felleshuset sköts av samfälligheten.

Trä, betong, tegel, plåt. Fasaderna i Vallastaden är många.

Vi blir allt äldre och med åldern kommer krämpor. Trots det vill de allra flesta bo kvar hemma och klara sig själva. Med projektet Enkelt och tryggt hemma undersöker kommunen möjligheterna för äldre att bo kvar i sin egen bostad och leva ett självständigt och hälsosamt liv, långt upp i åren.

Borta bra – men hemma bäst

Text & foto: Evelina Restrup

”Här ska jag bo tills jag dör” är inte en alltför ovanlig fras, men desto svårare att faktiskt klara. På ålderns höst påverkas hälsan och behovet av hjälp och stöd ökar. Att flytta in på ett äldreboende eller ta hjälp av hemtjänst är ett alternativ, men Linköpings kommun undersöker nu ett annat; att med hjälp av smarta hemlösningar skapa förutsättningar för äldre att vara självständiga och kunna bo kvar hemma längre.

Enkelt och tryggt hemma

Projektet startade 2021 och är ett samarbete mellan Linköpings kommun, Stångåstaden, Utsikt, Kinda kommun, Karlskrona kommun och forskningsinstitutet Rise. I projektet har man använt sig av tjänstedesign, alltså att man har utgått från användarens behov för att göra produkten användarvänlig och relevant. John Fristedt, utvecklingsledare

på Socialförvaltningen, berättar mer.

– Vi började med att träffa målgruppen, medborgare i åldern 70+, och definierade olika problemområden. Sen gick vi till marknaden och frågade 130 företag vad de kunde erbjuda för tekniska lösningar. Det svåra var att det inte fanns någon färdig lösning för vår målgrupp, men till slut valdes nio företag och deras produkter ut.

Därefter skapades två visningslägenheter där tekniken testades och utvärderades. Utifrån resultatet landade man i två produkter. Under våren 2024 fick cirka 20 familjer testa produkterna i sina egna hem. Nu ska Rise göra en resultatrapport som släpps till hösten. De ska bland annat undersöka om testpersonernas och deras nära och käras känsla av trygghet ökat, om behovet av hemtjänst kan skjutas upp och vilka kostnadsbesparingar det skulle innebära för kommunen.

– Vi har sett ett behov, utgått från målgruppen, formulerat en problemställning mot marknaden och paketerat en nytänkande lösning. Det är vad jag tycker är unikt med det här projektet, säger John. ■

Projektledare John Fristedt

Linköping – Europas mest innovativa stad
Framtids-
staden

Den paketerade trygghetslösningen – Närståendepaketet plus.

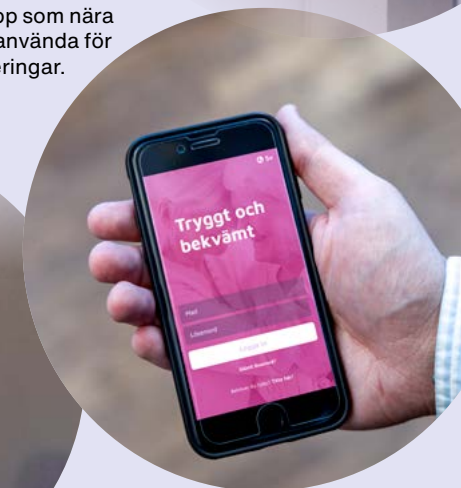
Beskrivande folder

Rörelsesensor

Tillhörande app som nära och kära kan använda för att få uppdateringar.

Knapp placerad vid ytterdörren där man informerar om man kommer eller går.

Teknik som testas

- **Passivitetslarm:** Om ingen rört sig i bostaden under valda tidsintervall skickas ett meddelande till angivna mottagare.
- **Rörelselarm:** Utlöses om någon rör sig i bostaden under valda tidsintervall, angivna mottagare meddelas. Det fungerar också som ett inbrottslarm när ingen är hemma.
- **Påminnelse:** Via telefon och/eller högtalare ges en påminnelse om något viktigt, till exempel medicinering.
- **Nattligt ljus:** När någon rör sig i bostaden under den mörka delen av dygnet, tänds en eller flera ljuskällor för att undvika snubbelolyckor.
- **Temperaturlarm:** Utlöses om inomhus Temperaturen går utanför valt intervall, exempelvis om man glömt stänga ett fönster på vintern.

Framgångsrecept gör fler hushåll självförsörjande

Text: **Evelina Restrup**

Hur minskar man beroendet av ekonomiskt bistånd och hjälper individer in i arbetslivet? Det har Integrations- och arbetsmarknadsförvaltningen och arbetssättet heltidsaktivering svaret på. Socialsekreteraren Emily Wootten berättar hur det går till.

Alla kan hamna i ekonomiska svårigheter. De som har ekonomiska problem och inte kan försörja sig själv eller sin familj kan ansöka om ekonomiskt bistånd. Ett bidrag som kommunen betalar ut som ett sista skyddsnät för den som inte kan försörja sig.

Linköpings kommun har haft höga kostnader för ekonomiskt bistånd. Det, i kombination med en utredning som identifierade brister i kommunens arbete med att hjälpa arbetslösa, ledde till att arbetsmarknadsnämnden tog ett beslut. Man behövde göra annorlunda.

Ny förvaltning och nytt arbetssätt

Det som är annorlunda mot tidigare är att Integrations- och arbetsmarknadsförvaltningen (IAF) har organiserat sig utifrån arbetssättet heltidsaktivering, vilket innebär att alla individer som står utanför arbetsmarknaden och har ekonomiskt bistånd ska vara i aktivitet efter egen förmåga. På så sätt kan kommunen stötta individerna bättre genom ett effektivare flöde. Nu finns alla tänkbara yrkesroller som en individ kan behöva hjälp från samlade på en och samma förvaltning.

Fakta

Kommunen beslutade 2021 att ta en ny riktning för att hjälpa medborgare som beviljas ekonomiskt bistånd.

Genom förvaltningen Integrations- och arbetsmarknadsförvaltningen (IAF) och arbetssättet heltidsaktivering ska Linköpingsbor som får ekonomiskt bistånd stöttas till att bli självförsörjande. Detta utifrån förvaltningens motto: Alla behövs. Alla bidrar.

Drivbänk odling är en arbetsmarknadsinsats i Heltidsaktiveringen. Här finns en visningsträdgård, växthus och plantskola. Foto: Evelina Restrup

Café Drivbänk är en arbetsmarknadsinsats, en företagslik miljö inom restaurang och café.

I Växtcentrum i Trädgårdsföreningen odlas kommunens växter.

Emily Wootten jobbar som socialsekreterare på IAF. Hon berättar mer om hur det går till.

– När en individ söker ekonomiskt bistånd gör vi alltid en kartläggning för att lära oss mer om deras bakgrund, vad de vill i framtiden och vad vi ser är den snabbaste vägen till egen försörjning. Därefter träffar arbetsmarknads-konsulenter individen där vi tillsammans gör en handlingsplan. Vissa står långt ifrån arbetsmarknaden medan andra är närmare, så ibland behöver vi koppla på kompletterande insatser såsom studie- och yrkesvägledare eller arbetsterapeuter.

Arbetslik aktivitet

När individen är redo placeras de i en arbetslik aktivitet, till exempel Drivbänk odling, Växtcentrum, Café Vidingsjö, servicegrupper eller snickeriet. Ute på arbetsmarknadsinsatserna jobbar handledare

som sätter delmål för individen och rapporterar hur det går. När det är dags för deltagarna att komma ut i arbetslivet hjälper arbetsgivarteamet till med att hitta en arbets- eller praktikplats.

– Personligen tycker jag att det här är ett väldigt framgångsrikt sätt att arbeta på, både för individerna men även för oss medarbetare. Det känns roligt och meningsfullt när alla medarbetare får vara delaktiga i en individs väg mot självförsörjning. Vi ser också att det här arbetssättet fungerar eftersom individer faktiskt nått självförsörjning, säger Emily.

Lägsta antalet på tio år

Linköping vill vara den kommun i Sverige som har störst andel vuxna i egenförsörjning. Målet är att 96 procent är i en annan försörjning än ekonomiskt bistånd år 2025. Sedan införandet av det nya arbetssättet och organisationen har antalet hushåll med ekonomiskt

bistånd varit det lägsta på tio år. I januari 2024 fick 2 087 hushåll ekonomiskt bistånd, det är 616 färre jämfört med januari 2021.

– Jag är otroligt glad över de resultat vi ser. Vi vill att fler ska komma ut i arbete, färre ska vara beroende av försörjningsstöd och att Linköpings näringsliv ska få den kompetensförsörjning som behövs. Tack vare alla medarbetares dedikerade arbete lyckas vi med det, säger Mikaela Schullström, Integrations- och arbetsmarknadsdirektör. ■

Servicegruppen bygger ny spång i Vidingsjö.

Textilverksamheten syr många olika saker, bland annat vimplar till sommargågatan.

På snickeriet byggs det bland annat roliga lekställningar till förskolor i kommunen.

Maria Åkerblom (arbetsmarknadskonsulent), Camilla Oscarsson (arbetsledare), Emily Wootten (socialsekreterare) och Marianne Mahrs (arbetsmarknadskonsulent). Foto: Evelina Restrup

Elever bidrar till ett hållbart Linköping

Text: Madeleine Tuomi
Foto: Amir Tajik

Bästa världen är en satsning från Utbildningsförvaltningen som involverar tusentals elever runt om i Linköpings kommun. Syftet är att sprida kunskap i hållbarhetsfrågor och gynna arbetet för ett mer hållbart samhälle.

Simon Hjort fick idén till Bästa världen efter ett möte med Tekniska verken. Hösten 2018 startade de tillsammans ett pilotprojekt, först för elever i årskurs 2 men ganska snabbt inkluderades även årskurs 5 och 8. Sedan dess drivs projektet av Linköpings kommun och Tekniska verken i samarbete med Kolmårdens djurpark, Lejonfastigheter och Bixia.

– Projektet är baserat i läroplanen och tack vare våra samarbetspartners är det gratis för alla skolor att delta. Skolorna får till exempel tillgång till filmer och material som Tekniska verken har tagit fram och en heldag på Kolmårdens djurpark. Sedan får de själva välja på vilket sätt de vill använda materialet, säger Simon.

Olika teman

Varje årskurs arbetar kring ett bestämt tema där årskurs 2 har tema vatten, årskurs 5 har avfall och årskurs 8 har energi. Upplägget ger eleverna möjlighet att lära sig på ett roligt och engagerande sätt och Simon menar att det ger barnen

stärkt handlingskompetens i hållbarhetsfrågor.

– Jag hoppas att våra barn i Linköping ska känna att de kan bidra i framtiden och vilja bli förebilder för andra. Det är vår målbild och en anledning till att projektet återkommer i flera årskurser, säger Simon.

Från lokalt till globalt

Eleverna arbetar i tre steg där de först får lära sig om hur vatten, avfall och energi fungerar i Linköping. I steg två besöker de Kolmårdens djurpark och kan knyta det globala perspektivet till det lokala, för att i det sista steget få utföra experiment och vara kreativa på egen hand utifrån de kunskaper de fått.

På Tornhagsskolan, som varit med sedan starten, förbereder sig årskurs 2 för en heldag på Kolmården. De har under de senaste veckorna arbetat med vättnets kretslopp och bland annat pratat om hur man renar vattnet i Linköping. Siri Bäckman är lärare på skolan och tycker att det är bra att arbeta i teman.

– Då kan man inspirera barnen och

jobba på olika sätt så att det blir tydligt för dem. Jag tror att det är jätteviktigt att barnen förstår redan från tidig ålder. Det bidrar ju till att man får ett hållbart perspektiv genom hela livet, säger Siri.

Högt deltagande

I år deltar mer än 6 000 elever och sedan starten 2018 har ungefär 30 000 varit med. Projektet engagerar i dag alla skolor i Linköping, både kommunala och friskolor. Simon tror att en framgångsfaktor kan vara att de har skapat ett tillräckligt öppet koncept som utgår ifrån läroplanen, samt hittat samarbetspartners med gemensamma visioner.

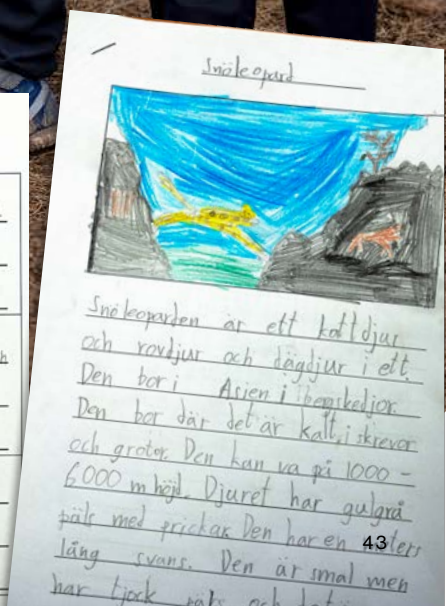
– Bästa världen är utbildning på riktigt. Det är kopplat till samhället utanför och visar på att det man gör i skolan är relevant, säger Simon. ■

Eleverna i årskurs 2 på Tornhagsskolan ser fram emot sitt besök på Kolmårdens djurpark.

Veckans begrepp		
Bild	Begrepp	Förklaring
	klimatförändringar	Jorden varmare.
	vattens kretslopp	Vattnet på jorden går runt.
	klimat	Väder och temperatur på en plats.

Eleverna ger sina bästa hållbarhetstips

På Tornhagsskolan förbereder sig årskurs 2 för att åka till Kolmårdens djurpark. De har tema vatten och har bland annat lärt sig om vattnets kretslopp och hur man renar vattnet. Vi träffar några elever för att prata om hållbarhet och vad man själv kan göra som Linköpingsbo.

Holger Bohlin Lertséus

– Man kan ge bort sina kläder som inte används. Och man kan sy ihop två gamla kläder till ett nytt plagg.

Karl Smedéus

– Man ska återanvända, inte skräpa ner eller slösa på vatten.

Anissa Murad

– Man får inte skräpa ner vattnet för då dör djuren som bor där. Plocka skräp och inte skräpa ner.

Pratyansh Tonk

– Ta hand om vattnet.

Alva Eriksson

– Skänka sina kläder till loppis, då går pengarna till andra barn i världen så att de får ett bättre liv. Man kan också stänga av kranen när man borstar tänderna för att spara på vattnet.